

EESTI SPORDILEHT

Olavie Ühendatud Ühpeasutuste
No. _____
Rahvusliku Kogude

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄALEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.

Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Reedel, 7. septembril 1928. a.

IX. aastakäik.

TJK teist korda E. M.

Esivõistluste uuele trofeele — riigivanema hõbekarikale — kirjutas TJK esimesena oma nime.

Foto Akel.

Ülal: Haridusminister dr. A. Möttus (paremal) tervitab uut meistermeeskonda Tallinna jalgpalliklubi võidu puhul. Vasakul seisab jalgpalliliidu esimees A. Mänd. Laual võidutrofeed: riigivanema hõbekarikas ja jalgpalliliidu tammepärg. Paremal: TJK meeskonna kapten E. Einmann võidetud karikaga.

Tänavused esivõistlused pidid olema pöördepunktiks Eesti jalgpallimeistri määramise süsteemis. Peale seitse aastat kestnud kahe münuse ja karikasüsteemi jõuti tänavu määrustiku-ga välja liiduklassini ja punktisüsteemini. Selle esmakordne tegelik läbiviimine tänavu aga ei õnnestunud võistlejate arvu äärmise nappuse tõttu. Liiduklassis on meil neli meeskonda: Sport, TJK, Kalev ja Merkuur. Neist loobusid võistlustest läinudaastane meister Sport ja Kalev. Nii jäid tänavused meistriloorberid TJK ja selle haruseltsi Merkuuri omavaheliseks õienduseks. Liiduklassis oli meistritiitli pärast ainult üks võistlus, kuna kõigi nelja meeskonna osavõtul oleks neid olnud 6 ja meie oleks saanud kene esivõist-luste tsükli.

2. sept. staadionil peetud TJK—Merkuuri

matsch oli järjekorralt Eesti jalgpalli esivõist-luste 8. finaali. Koos tänavusega näevad meie jalgpalli esivõistluste 8 aasta otsustavad mat-schid järgmistena:

1921	Sport	—	TJK	5:3
1922	Sport	—	Kalev	4:2
1923	Kalev	—	Sport	1:0
1924	Sport	—	Kalev	2:0
1925	Sport	—	Kalev	5:0
1926	TJK	—	Sport	4:1
1927	Sport	—	TJK	2:0
1928	TJK	—	Merk.	4:1

Teist korda Eesti meistriks tulnud TJK koos-seis: Lass; Liivar — Einmann; Saar — Rein — Kaljot; Väli — Pihlak — Ell-mann — Fischer — Joll. Merkuuri 11:

Leithammel; Peterson 1 — Aljas; Seegner — Maasik — Vinkel; Jürgenson — Strandberg — Jürisson — Peterson 2 — Vahar. Vilet puhus N. Tschutschelov. Alul oli mäng loid. TJK esi-mese värava tegi ps. Pihlak 20 m vabalöögist. Poolajaks saavutas Merkuur viigi 1:1 th. Maasi-ka vabalöögist. Teisel poolajal mängis TJK juba rohkem täisauruga ja vä. Joll tegi 2:1 ja tf. Ell-mann 3:1 ja 4:1, mis jäi lõpuseisuks.

Läinud aastal Spordi poolt jäädavalt võidetud E. Saarepera suurtrofee asemel tuli tänavu uue rändauhinnana mängu riigivanema karikas, mille TJK kaptenile E. Einmannile tervitusega kätte ulatas haridusminister dr. A. Möttus. Rahvuslin-tidega tammepärja meistriks andis jalgpalliliidu poolt esimees A. Mänd. Pärj pandi Ellmannile õlgadele.

Marttelini maailmarekord: 25 km 1.24.35,4.

4x800 m teatejooksus uus Soome rekord.

Soome esivõistlused 10-võistluses ja teatejooksudes peeti 1. ja 2. sept. Turus Riento korraldusel. 4x100 m teatejooksu võitis Helsingi Kisa-veikoti 1. meeskond (Helle, Pitkänen, Husgafvel, Koponen) ajaga 43,5, teine HKV 2. meesk. 44,3, kolmas Turu Urheiluliitto 45,6, — 4x1500 m võitis Turu Urheiluliitto (Pilpola, Potila, Koivunaho ja Larva) 16.43,8, teine Lahti Urheilijat 16.48,7, kolmas HKV 17.11,9. — 4x400 m: 1. HKV 1 (Vahander, Husgafvel, Mattila, Huhta) 3.25,5; 2. JFK (Johansson, Lievendahl, Jansson, Vilen) 3.26,5; 3. HKV 2 3.34,3. — 4x800 m: 1. Turu UL 1. (Potila, Pilpola, Koivunaho, Larva) 7.59,8, uus Soome rek., 2. JFK 8.10,1; 3. TP 8.22,6. 25.000 m jooksust võttis osa 11 meest. Vaheajad olid 3000 m Toivonen 9.32,5, 5000 m Toivonen 16,02, Marttelin 16.08. Marttelini 20 km aeg 1.07.14 pani juba ootama uut maailmarekordi. Tagajärjed tulid: 1. Martti Marttelin 1.24.35,4 (uus maailmarekord); 2. Sipilä 1.26.17; 3. Jussila 1.27.04; 4. Väinölä 1.27.38; 5. Lahti 1.30.34; 6. Mäkelä 1.45.15,2.

3000 m takistusjooksu võitis Loukola 9.46, teine Peltonen 9.58,3, kolmas Jokinen 10.15,6.

10-võistluses saavutas Paavo Yrjölä odaviskes 62,15 m, mis on ta parim tagajärg sel alal. Üksikaladel olid tagajärjed: 100 m Järvinen 11,6, Yrjölä 11,8; kaugus Järvinen 680, Yrjölä 661; kuul Yrjölä 13,89, Alarotu 13,21; kõrgus Yrjölä 180, Järvinen 170; 400 m Järvinen 53,5, Yrjölä 54,1; 110 m tõkkeid Järvinen 16,0 Yrjölä 16,6; ketas Yrjölä 40,87; Alarotu 36,46; teivas Järvinen ja Alarotu 330, Yrjölä 310; oda Yrjölä 62,15, Järvinen 57,84; 1500 m Huusari 4.37,8, Järvinen ja Yrjölä 5.59.

Punkte: 1. P. Yrjölä 7422,05; 2. A. Järvinen 7141,12; 3. Alarotu 6606,185; 4. Huusari 6399,265, 5. Sinivuori 6345,730.

Kalevi karika võitis Tampere Pyrintö 40 punktiga järgmiseks tulnud HKV 34 punkti vastu.

Rootsi võitis tšabaralt Soome 3:2.

2. sept. peeti Helsingis ligi 5000 vaataja ees Soome—Rootsi jalgpalli maavõistlus. See oli järjekorralt viieteistkümmes. Soome on võitnud ainult kaks korda (1920. ja 1921. a.). Soomlased lootsid nüüd viiki või kõrgemalt üheväravalist võitu, kuid kaotasid Norra vahekoht. K. Anderse- ni ebaõige otsuse tõttu. Siiski oli üldiselt Rootsi parem. Rootsi koosseis oli: E. Andersson; Karlsson — J. Persson; V. Persson — Bror Persson — Snitt; Lööf — Johansson — Bergström — H. Andersson — Roos. Soome: Holmberg; Koskinen — Saarilahti; Viinioksa — Langholm — Närva- nen; Aström — Malmgren — Lönnberg — Kaner- va — Kelin. 8 min. järele juhtis Rootsi hõlpsalt 2:0 ja soomlased ootasid juba sauna. Teisel pool- ajal mängisid soomlased pärituleuga. 15. min. tegi ps. Malmgren 2:1 ja 32. min. vs. Kanerva 2:2. Kaks minutit hiljem sattus Rootsi vs. H. Anders- soni löök vastu vb. Saarilahti jalga ja sealt põik- pousse ja vh. Nävanen saatis palli keskväljale. Enne käis aga kohtumiku vile värvava märgina. Tegelikult värvavat küll ei olnud.

Tallinna Võitleja kaotas Viljandis 1:2 (0:1).

Esma späeval, 3. sept., võistles Tallinna Võitleja Viljandis Sakala kaitsemaleva spordiklubi meeskonnaga. Kuna Viljandis käesoleval ajal jalgpall kaunis alavormis on püsinud — paremate mängijate puudumisel, kes kõik sõjaväeteenistuses, siis tuli tallinlastele vastu panna võrdlemisi lapitud meeskond. Kuna tallinlased eelmisel päeval Pärnu Tervise võitsid, siis lootsid nad kor- rata sama Viljandis. Võistluse avas vahekohtu- nik V. Kübar (SKSK) oma ametvilega. Tükil ajal püsis vahelduv mäng, kuni A. Märton (Vilj.) postist põrganud palliga värvava lööb. Sama ta- gajärje juures on ka vaheaeg. Teisel poolajal kordub samuti vahelduv mäng kuni 68. min. Võit- leja vs. jõulise läbimurdega viigi saavutab. Kuid siis 14 min. hiljem saavutab Viljandi vh. E. Kaup kõrge õhulöögiga lati alla 2:1 mis ka lõpu- tagajärjeks jääb.

Rahvast oli äripäeva peale vaatamata võist- lust jälgimas tugevasti üle 500 inimese, peale selle veel aiatagused.

— Uue Taani rekordi kaugushüppes püsti- tas Kopenhaagenis Mahauer tagajärjega 7,11 m, mis on 13 sm parem tema endisest rek- ordist.

4 x 100 m Saksa 40,8!

Lisaks sellele maailmarekordile 1 Saksa ja 2 Prantsuse rekordi.

Saksa võitis Prantsuse 84:64.

Berliinis peetud Saksa-Prantsuse kergejõus- tiku maavõistluse võitis Saksa 84:64. Läänud- aastal oli vahekord Saksale pisut parem — 89:62. Prantslased saavutasid nüüd 6 ja Saksa 9 võitu. Kaksikvõitused saavutas Saksa 6 ja Prantsuse 2. Tagajärgede seas on üks ma- ilmerekord, kaks Saksa ja 2 Prantsuse rekordi. 100 m võitis Corts (S) 10,8; 2. Jonath (S), rinnaosa; 3. Cerbonney (Pr) 3 m järel; 4. Dufau (Pr). 200 m võitis Körnig (S) hõlpsalt ajaga 21,2. Poolal maal oli Houben teine, kuid kaotas siis rinnaosaga prants. Cerbonneyle, kes võitjast 3 m maha jäi.

400 m võitis Büchner (S) üleolevalt uue Saksa rekordiga 47,8; 2. Storz (S) 6 m järel! 3. Moulines (Pr) 6,50 m järel. — 800 m: 1. Engel- hardt (S) 1.56,2; 2. Böcher (S) 2 m järel; 3. Galtier. — 1500 m. 1. Ladoumeque (Pr) 3.59,3; 2. Böcher (S) 6 m järel; 3. Krause (S). — 5000 m: 1. Boitard (Pr) 15.14,2; 2. Boltze (S) 40 m järel; 3. Cohn (S). — 110 m tõkkeid võitis tore- dalt Sempe (Pr.) uue Pr. rekordiga 14,8, teine Marchand (Pr.) 6 m järel. Mõlemad sakslased ajasid tõkkeid maha ja jäid kohata.

4X100 m teatejooksus püstitas Saksa (Jo- nath, Corts, Houben, Körnig) uue Saksa ja ma- ilmerekordi 40,8. Selle juures ei olnud teate- pulga vahetamine kõige parem. Prantsuse meeskond jäi 10 m maha. — 4X400 m võitis Saksa 3.18, Prantsuse jäi 25 m maha.

Kõrgushüppes oli algkõrgus 1,60, millelt kohe üle mindi 1,80 m-le. 1. Menard (Pr.) 1,91; 2. Köpke (S) 1,88; 3. Ladewig (S) 1,88; 4. Lew- den (Pr.) 1,80. Kaugushüpe oli sakslaste kindel saak. Mõlemad sakslased tegid kumbki kuuest hüpest 5 üle 7 m. 1. Köchermann (S) 7,36; 2. Meier (S) 7,35; 3. Alzieu (Pr.) 7,04. — Teivashüpe oli prantslaste: 1. Ramadier (Pr.) 3,80; 2. Vintousky 3,70; 3. Wegener (S) 3,60. — Kuulitõukes oli Duhour algusest peale teistest üle. 1. Duhour (Pr.) 15,09, uus Pr. rek.; 2. Kul- zer (S) 14,37; 3. Schröder (S) 13,59; 4. Noel

(Pr) 13,55. — Ketas: 1. Hoffmeister (S) 46,62; 2. Paulus (S) 43,34; 3. Noel (Pr) 43,15; 4. Win- ter (Pr) 42,61. — Oda: 1. Molles (S) 64,05; 2. Schlokat (S) 62,64; 3. Degland (Pr) 59,00.

Saksa võitis kaheksandat korda Schveitsi.

Samal päeval Saksa-Prantsuse maavõistlu- sega Berliinis pidas Saksa veel kergejõustiku maavõistluse Frankfurdis Schveitsiga. See oli järjekorralt kaheksas ja andis Saksale kahek- sanda võidu tagajärjega 89:49. Saksa saavutas 12 ja Schveits 3 võitu.

100, 200 ja 400 m andsid Saksale kaksikvõi- dud. 100 m: 1. Geerling (S) 10,8; 2. Eldracher (S) 10,9; 3. Veiber (Sch) 11,0. — 200 m: 1. Eldracher (S) 21,9; 2. Salz (S) 22,5; 3. Veibel (Sch) 22,8. — 400 m: 1. Neumann (S) 49,5; 2. Krebs (S) 50,0; 3. Goldfarb (Sch) 50,4.

800 ja 1500 m võitis Schveitsi dr. Paul Mar- tin. 800 m: 1. Martin (Sch) 1.55,4; 2. Müller (S) 1.57; 3. Tarnogrocki (S) 1.58. 1500 m: 1. Martin (Sch) 4.07,3; 2. Schilgen (S) 4.08,1; 3. Sujatta (S) 4.09, 4. — 5000 m: 1. Kilp (S) 15.30,9; 2. Helber (S) 15.48,3; 3. Vehrli (Sch). — 110 m tõkkeid: 1. Velscher (S) 15,0; 2. Tross- bach (S) 15,2; 3. Stauber (Sch). — 4X100 m Saksa 41,6, Schveits 42,8. — 4X400 m Saksa 3.20,2, Schveits 3.27,8.

Kuul: 1. Hirschfeld (S) 15,57; 2. Seraidaris (S) 14,02; 3. Nuesch (Sch) 13,96. — Ketas: 1. Conturbia (Sch) 43,17; 2. Schaufele (S) 42,01; 3. Seraidaris (S) 41,97. — Oda: 1. Schnakertz (S) 61,36; 2. Schuhmacher (Sch) 56,30; 3. Gün- ther (S) 54,15. — Kaugus: 1. Dobermann (S) 7,25; 2. Mölle (S) 7,09; 3. Meier (Sch) 6,92. — Kõrgus: 1. Rosenthal (S) 1,83; 2. Huhn (S) 1,78; 3. Schmid (Sch) 1,70. — Teivas: 1. Werk- meister (S) 3,40; 2. Lüscher (Sch) 3,30; 3. Stengle (Sch) 3,30.

800 m alla 1.50?

Pariisis korraldatakse 9. sept. rahvusvahe- lised võistlused, millel Colombesi rajal 800 m tahetakse katta alla 1.50. Sellele suurjooksule on kutsutud: ingl. Douglas Lowe, kahekordne olüm- piavõitja; rootsl. Bylehn, olümpia hõbemedali mees; saksl. dr. Peltzer, end. m.-r. mees; ameer- ikl. Conger, ingl. Stallard, schveitslane Paul Martin ja prantsl. Sera Martin, 800 m praegune m.-r. mees. Võistluse ametlik nimetus on „jooks vabariigi auhinnale“.

Saksa 3 paremat.

Tänavusel hooajal on kolm Saksa paremat igal kergejõustiku alal järgmised:

100 m: 1. Geerling 10,4; 2. Corts 10,4; 3. Lammers 10,4. — 200 m: 1. Körnig 20,9; 2. Schüller 21,1; 3. Houben 21,1. — 400 m: 1. Büchner 48,2; 2. Storz 48,7; 3. Neumann 48,7. — 800 m: 1. Peltzer 1.52,2; 2. Engelhardt 1.52,4; 3. Böcher 1.52,8. — 1500 m: 1. Krause 3.56,2; 2. Wichmann 3.57,3; 3. Böcher 3.59,3. — 5000 m: 1. Boltze 15,09; 2. Kohn 15,09,8; 3. Klinzing 15,21. — 10.000 m: 1. Husen 32,16,2; 2. Petri 32,20; 3. Dreckmann 32,33. — 110 m tõkkeid: 1. Steindardt 15,0; 2. Welscher 15,1; 3. Trossbach 15,3. — 400 m tõkkeid: 1. Neumann 55,0; 2. Peltzer 55,0; 3. Jänisch 55,2. — 4x100 m: 1. Eintracht, Frankfurt 41,0; 2. SC Charlotten- burg 42,1; 3. SC Berliin 42,1. — 4x400 m: 1. Teutonia, Berliin, 3.18,1; 2. DSC Berliin 3.21,5; Köln, 3.23,7.

Oda: 1. Schlokat 63,40; 2. Hoffmeister 63,06; 3. Stoschek 63,02. — Ketas: 1. Hoffmeister 48,77, 2. Paulus 47,52; 3. Hünchen 45,72. — Kuul: 1. Hirschfeldt 16,04,5; 2. Ueber 14,69; 3. Schröder 14,66. — Kaugus: 1. Dobermann 7,64,5; 2. Meier 7,54; 3. Köchermann 7,47,5. — Kõrgus: 1. Köpke 1,92; 2. Boneder 1.90,5; 3. Huhn 1,88. — Teivas: 1. Müller 3,82; 2. Beusch 3,77; 3. Vegener 3.72,5.

— Viini Rapid võitis Viinis 37.000 vaataja ees Budapesti Hungaria 1:0. Värvav saavutati kar- ristluslöögist.

Evald Tipner treenib.

Rahvusmeeskonna värvavaht Evald Tip- ner, Sport, kes kevadel võistlusel Riias jalaluu murdis, on nii kaugel paranenud, et nüüd treeningule on võinud asuda. Võistlustest ta tänava siiski osa ei võta. Talvel jääpalli mängimise järe- l hakkab ta jalgpallis uuesti võistlema tuleval kevadel.

Türi võitis linnavõistlusel Põltsa- maa 7:1.

Türi SR korraldas 2. sept. Türi treeninguna ringkondade finaali vastu Türi—Põltsamaa 1. linnavõistluse. Põltsamaad esindas sealne kaitse- liidu spordiklubi, kes tänava Jõgevaga võisteldes korra võitnud ja korra kaotanud ja Türiaga Põltsamaal viigi mänginud.

Põltsamaa koosseis oli: Palu; Väik — Olev; Rell — Känapuu — Jalakas; Ansberg — Rüm- mel — Tähnas — Maantee — Stepanov. Türi SR pani välja oma hooaja võrdlemisi kindla 11. Esi- mesel poolajal tegid põltsamaalased oma ürgjõu- lise mänguga otse imet ja Türi võis tänada õnne, et poolaja vileks saavutas vormivea eest antud penaltist viigi 1:1. Teisel poolajal langes Põltsa- maa oma algtempole ohvriks ja Türi tegi lõbusal hool 6 võiduvärvavat.

Põltsamaa värvava tegi vs. Maantee ja Türi seitse värvavat järjekorras: tf. A. Pavels, vä. Siki Viirmann, ps. Einamann, ps. Einamann, tf. A. Pavels, th. E. Pavels ja ps. Einamann. Vahekoht- unikuks oli O. Lövi.

Võiduga omandas Türi SR Tall Krediid-panga poolt rändauhinnana välja pandud hõbekarika, mida jäädavaks omandamiseks tuleb teisel võist- lusel kaitsta.

— Berliin võitis jalgpalli linnavõistlusel Ham- burgi 6:3 (3:2). See oli järjekorralt 28. linna- võistlus B. ja H. vahel. Hamburg on võitnud 12, Berliin 11 korda ja 5 korda on mängitud viiki.

— Jaapani olümpiajujad võistlesid Berliin- is. 100 m vabaujumise võitis Takaishi 59,5, 200 m rinnuli olümpiajuurija Tsuruta 2.51,2, 100 m seljali sai jaapanl. Iryie ootamatult lüüa saksl. Küppersilt, kelle aeg oli 1.11,4.

Feldmann ja Tiisfeld võitsid Riia linna karikad. Pilk Läti kergejõustiku ellu.

1. ja 2. sept. Riias sealse Saksa sp. s. Unioni poolt korraldatud traditsioonilisi rahvusvahelisi kergejõustiku võistlusi võib õigusega lugeda Läti käesoleva hooaja suurimateks, kui ainukesi rahvusvahelise maiguga. On küllalt meilgi häädaldatud ja kuulutatud, et kergejõustik hääbub, võistlused jäävad harvemaleks, korraldus riisuvat viimase huvi jne. Jälgides ülaltähendatud võistlusi Riias ja jutledes tegevsporlaste ja sporditegelastega, peab ütlema, meie murin on suurelt jaolt põhjendamatu. Vastupidi — meie kergejõustik üldkokkuvõttes on edenemise ajajärgul, samuti organiseerimine vajalisel kõrgusel. Nagu juba tähendatud, olid need Riias esimesed puhtkergejõustiku võistlused tänavusel hooajal. Läti esivõistlused järgnevad kahe nädala pärast, on loota seltside LSB ja Unioni vahelist karikavõistlust ja seega on menüü läbi. Et võistlusi nii apeteegilikult, on ka kohtunikud sageli juhuslikult kokku aetud ja korraldus venib, publik haigutab ja jäävad aastast aastasse hõredamaks pealtvaatajate read. Juba rohkem külgetõmmet leiavad segaeeskavaga võistlused, kus koos rattavõidu-ajamistega mõni kergejõustiku number sisse põimitud. Nii peetakse eriti Marsi korraldusel pea igal pühapäeval segavõistlusi, kuid sel moel läheneb vaevalt korda kergejõustikul elu sees hoida. Eelpool toodud kriisi tulemusena on kergesportlaste pere Lätis märgatavalt kahanenud. Ei ühki noort lootustäratavat jõudu. Kadunud spordiväljalt tuntumatest: Kibilds, Lukstinsch, Oja, Cimmermans, Frölich (kaitseväes, kuid ei spordi), kes kandvama osa moodustasid veel l. a. Poola, Eesti, Läti maavõistluses Varssavis. Järele on jäänud jooksjad Petkevics, Rudsits, Muzis, hüppajatest Bergs, Jekals (esimes alles nendel võistlustel tänavu esmakordselt) ja Dimze, kes tööväe liidust üle tuli ja sundaega kaitseväes teenib.

Heitjatest oleks nimetada Jurgist odas, Jordansi kettas ja Rosenbergsi kuulis. Need on aga ka kõik tuusad, kuna väljaspool Riiga liibavlastest Zaks väga lubav mees olevat. Iseloomustav on asjaolu, et tööväe liidust ületulijad sportlased nii kergelt üheski seltsis vastuvõttu ei leia. Näiteks pidi parim sprinter ja hüppaja Rudsits kausristlema enne, kui võimaldus RFK all startida, teine tööväeliidust ületuleja Dimze stardib ASK (Armijas sp. klubs) all.

Käesolevad võistlused korraldas Union Riia linnavalitsuse poolt annetatud rändhõbekarikate peale: jooksud — 100, 400, 1500 m; hüpped — kaugus, teivas, kõrgus; visked — kuul, ketas, oda. Paremus määras suurim punktide koguarv aladelt arvestatult kümnevõistluse tabeli järel. Võistlused korraldas Union Kütiaias omal platsil. Viimase kallal on paari aasta keskes hulki tööd ära tehtud: jooksurada laiemaks venitatud (on aga jalgpalli mängu tõttu siiski liig pehme), uued nägusad garderoobid sooja duschiga, einelaud jne.

Ei ole huvituset, et selle põlise Saksa sp. seltsi liikmed kõik, kas platsil pealtvaatajatena või kohtunikega tegutsesid, lugedes oma pühamaaks kohuseks elada kaasa ja toetada seltsi poolt korraldatud ettevõtteid.

Nelja eestlase: F. Beldsinski ja J. Tiisfeld (Tall. Kalev), N. Feldmanni ja Schütsi (Tartu ASK) osavõtul said võistlused rahvusvahelise ilme, kuiigi tagajärjed rahvusvahelisteni ei küüninud. Eestlased löid endid ülihästi läbi, võideti kaks rändkarikat ning 2 teist auhinda. Visketes jäi Feldmannil kolme tõukega 1 sm 14 m puudu, ketta lend, mis Amsterdami juure õpitud, ei kukkunud kõige õnnestunumalt välja (41,80 m), oda lendas harjutamata 45,50, ning tugev võit kuulis kindlustas üldkokkuvõttes esimese koha 2309,17 pkt. ja hõbepokaali üheks aastaks. Teine ja kolmas lätlased Jordans ja Rozenbergs. Jordans oli kettas üllatavalt hea 43,09 m, kuid kaotus kuulis (11,40 m) ei lasknud ennast tasa teha.

Hüpete karika võitis teistkordselt Erik Bergs (LSB), hüppates teivast 3,20 m, kõrgust 1,64 m ja kaugust 6,65 m. Hüppekarika võistlusel saavutas Dimze 1,73 m uue Läti rekordi (end. 1,71 m 1923. a. oli tema venna poolt püstitatud). Dimze hüppestili puhtus jätab aga rohkem kui palju soovida: pool saltot, pool ronimist üle lati.

Jooksude karika pärast konkureerisid l. a.

Kolme karika võitjad.

Vasakul hüpete karika võitja Bergs, keskel jooksude karika võitja Tiisfeld, paremal viskete karika võitja Feldmann.

võitja Läti 400 ja 800 m meister Muzis ja Tiisfeld. Alul naeratas õnn lätlasele. 100 m jooksti kahekaupa: Tiisfeld, kes oma vastast juut Rafailoviczi 8 m võitis, saavutas mitte kõva pingutuse juures 11,9 (juudil 12,9). Muzis saab kätte 11,8 ja veab 23,8 pkt-ga. 400 m paneb Tiisfeld viimase välja ja saavutab 51,4. Lätlased, kelle rekord tähendatud maal 51,8, ohkavad ja Muzis jääb 53,3 sek. juba 48 pkt. võrra taha. 1500 m Muzis ei jooksegi, võidab Tiisfeld konkurentsitult 4.16,8, tulles üldvõitjaks 2450,28 pkt. Starti võtmine on Riias häbemata raske, „tähelepanna“ järele hoitakse kuni 3 sek. kinni, teine varastamine kõrvaldab jooksust. Omakorda üllatas lätlane Jurgis odaheitel, püstitades võistlustel teise Läti rekordi 57,69 m, jättes Eesti meistri Schütsi tagajärjega 57,10 teiseks. 5000 m oli huvitav Petkevicsi, Martinfeldi ja Beldsinski osavõtul. Juba alul raputab Petkevics ennast lahti, temaga ei jõua Beldsinski sammu pidada, kuna 12 km kaitseliidu rännakkäik paremas jalas ennast tunda annab. Võidab ülekaalukalt halva raja

kohta hea tagajärjega Petkevics 15.38,8; 2. Beldsinski 16.11,2(!), kolmandaks Martinfeld 16.44,3.

Õige kahvatuks kukkusid naiste alad kahe osavõtja tõttu. Paistab, et Läti nais-sport tagasi kipub tõmbuma.

Tehnilised tagajärjed: jooksu kolmikvõistlus: 1. Tiisfeld (100 m 11,9, 400 m 51,4, 1500 m 4.16,8) 2450,28 punkti; 2. Dekschenieks (12,2, 56,8, 4.26,4); 3. Glikmans (11,7, 56,7, 5.10,4); hüpete kolmikvõistlus: 1. Bergs (teivas 3,20, kõrgus 1,64, kaugus 6,65); 2. Dimze (2,60, 1,64, 6,19); 3. Matus (2,70, 1,44, 5,02); viskete kolmikvõistlus: 1. Feldmann (kuul 13,99; ketas 41,80, oda 45,50); 2. Jordans (11,40, 43,09, 45,96); 3. Rozenbergs (13,41, 42,47, 36,50).

100 m: 1. Jekals 11,4; 2. Glikmans 11,6; 3. Treboux. — 5000 m: 1. Petkevics 15.38,8; 2. Beldsinski 16.11,2; 3. Martinfeld 16.44,3. — Oda: 1. Jurgis 57,69 m (rek.); 2. Schüts 57,10; 3. Rode 52,59 m. Naistele: 100 m: 1. Daukscha 13,1; 2. Chmizovska 13,5; kaugus: 1. Daukscha 4,98; 2. Chmizovska 4,71. J. T—d,

Tapa kaitsemalevkonna esivõistlused. Narva Astra — Tapa k.-l. spordiklubi 4:2.

2. sept. korraldas Tapa kaitseliit Tapal hooaja suurimad kergejõustiku ja muud (jalgpall, laskmine) võistlused. Osavõtjaid oli ümbruskonnast õige rohkelt ilmunud. Kuna laupäev kuulub täielikult laskevõistlustele, leidsid pühapäeval aset kergejõustik ja jalgpall. Pühapäevased võistlused alostasid ialegrattasõiduga Tapalt Amblasse ja tagasi (24 km). Tagajärjed kujunesid järgmisteks: 1) Värk. Paul (Albu) 1 + 2 m 27 sek.; 2) Juhkam, Aug. (Tana) 1.02.42; 3) Joost. Ed. (Nõmküla) 1.11.52. Selle järele sammusid sportlased muusika saatel spordiplatsile. Lühikese kõnega avas kergej. võistlused major Balder.

Tehnilised tagajärjed kujunesid järgmisteks:

100 m jooks: 1. Strömberg (Ambla) 12.0 (eeliloogens 11.7); 2) Kool (Tapa), rinnaosa järel; 3) Loorberg (Tana) 5 m järel.

200 m: 1) Reitsak (Tana) 26.0; 2) Strömberg (Ambla) 26.1; 3) Kool (Tana) 26.2.

400 m: 1) Strömberg (Ambla) 63.2; 2) Lessel (Tana) 65.1; 3) Reitsak (Tana) 66.0.

1500 m: 1) Koka (Tana) 5.00; 2) Petiärv (Nõmmk.) 5.10.2; 3) Ansiärv (Nõmmk.) 5.15.8. Väljaspool võistlust võistles kaasa Jahiman (Ambla) tulles esimeseks.

5000 m: 1) Valt (Nõmmk.) 10.39; 2) Koka (T) 10.52; 3) Petiärv (Nõmmk.) 11.03.1. Väljaspool võistlust jooksis Fatal (Tana ühiseümm.) sama maa ajaaja 9.40.1. Fatalist ennustatakse Karle Lauvoni järeltulijat.

Teatejooksu 4x100 m võitis Tapa msk. ajaga 51.2; koosseisus Loorberg. Reitsak. Strömberg. Kool, püstitades uue maak. rekordi.

Visked:

Ketas: 1) Loorberg (T) 32,68; 2) Suuk (T) 30,85; 3) Lessel (T) 30,60 m.

Oda: 1. Reitsak (T) 48.25; 2) Lessel (T) 42.27; 3) Kobin (Jäneda) 40.06.

Kuul: 1) Kütt (Aegviidu) 10.97; 2) Reitsak (T) 10.78; 3) Lessel (T) 10.45.

Graanat: 1) Reitsak (T) 66,40; 2) Rosenbaum (T) 62,65; 3) Treier (Lehtse) 61,25.

Hüpped:

Kaugushüpe: 1) Strömberg (Ambla) 5,56; 2) Loorberg (T) 5,49; 3) Reitsak (T) 5,39.

Kõrgushüpe: 1) Loorberg (T) 1,60; 2) Kool (T) 1,55; 3) Kobin (Jäneda) 1,54.

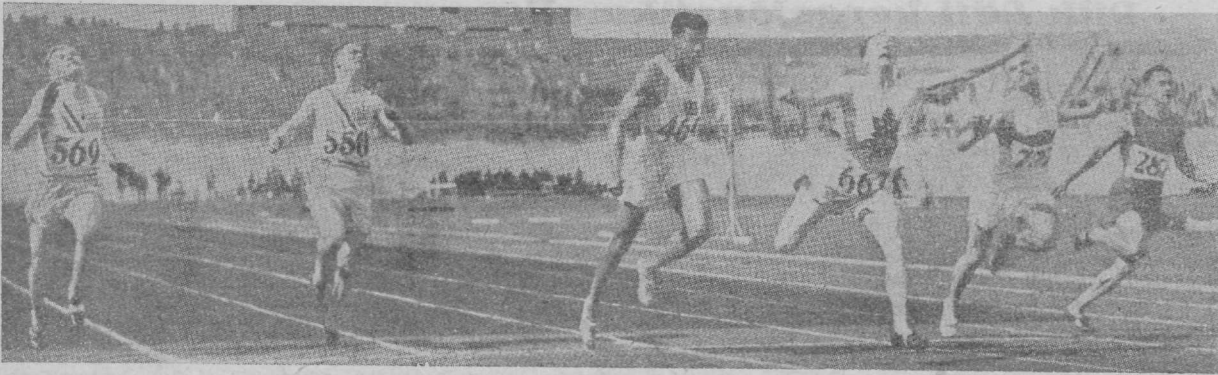
Teivashüpe: 1) Kobin (Jän.) 2,70; 2) Reitsak (T) 2,60; 3) Rosenbaum (Tapa).

Sõjaväelise kolmevõistluse võitis Värk (Albu); 2) Juhkam (Tapa); 3) Rosenbaum (T). Parim kompani üldiselt Tapa 185 punktiga; parim sportlane H. Reitsak (Tapa) — 37 p. Lühikeste maade võitjaks tuli Strömberg (Ambla), pikkade maade võitjaks Koka (Tapa), viskete võitjaks H. Reitsak (Tapa) ja hüpetes Herbert Kobin (Jäneda).

Eriti rohkesti oli auhindu välja pandud. Üksi linnavalitsus pani 8 asja, nii et kogusumma 30-ne ligi ulatas.

Kohe peale kergejõustiku rullus jalgpallivõistlus Tapa ja Narva vahel. Jalgpallivõistlus kujunes päeva kulminatsiooni punktiga, mida tõendas ennenägematu rahvahulk võistluse ajal. Võistlus peeti mitteametliku linnavõistlusena, kusjuures Tapat esitas kaitsemalevk. sp.-klubi, Narvast Astra, kuhu Narva Võitleja pea täielikult üle läinud. Tapa esitas seekord oma nõrgema koosseisu, kuna puudusid pb. Udras ja vä Kull. Viimane löi samal ajal Pärnus Tall. Võitleja värvide eest väravaid. Peale selle olid mõned tapalased äsjalõppenud kergejõustikust „surmani“ väsinud. Ei olnud siis ime, et Narva meeskond poolajal 3:0 juhtis, saades ühe värava penaltyst. Teine poolaeg kuulub ootamatult Tapale. Et Narva kord seisu juba 4:0-le tõstab, annab tapalastele pöörase hoo. Narva surutakse täiesti oma värava alla kokku. Ühe kindla värava jätab kohtunik tunnustamata. Siis lööb Tapa „väravakütt“ ja penalyde-meister Mikkin penalty vv-le sülle! Kuid tapalaste maruline hoog ei vaibu, sest varsti lööb ps. Kannut 4:1. Kena kombinatsiooni Kanut-Liblik-Mikkin lõpetab ff. Mikkin kaitsest läbi vedades 4:2-ga. See oli Tapa kaitsemal. sp.-klubi meeskonnale kodus esimene kaotus hooajal.

Maailma kiirjooksu finaaliid.

Olümpiamängude 100 m finaali: vasakult Vykoff (Ameerika, neljas), Mc Allister (Ameerika, kuues), London (Inglise, teine), Williams (Kanada, olümpiavõitja), Lammers (Saksa, kolmas) ja Legg (L.-Aafrika, viies).

Olümpiamängude 200 m finaali: vasakult Fitzpatrick (Kanada, viies), Scholz (Ameerika, neljas), Körnig (Saksa, kolmas), Rangeley (Inglise, teine), Schüller (Saksa, kuues), Williams, Kanada (olümpiavõitja).

Kaitseliidu, kaitseväge ja politsei võistlused Viljandis.

E. Labendil 4 võitu. — H. Liliental kuuli 12,73 ja oda 53,01 m. — Neli meest kuuli üle 12 m.

Üldine võitja kaitseliit.

Juba möödunud aastal oli Sakalamaa kaitsemaleva ning Viljandi garnisoni juhtivate tegeletakel kavatsus korraldada laiaulatuslikumaid võistlusi, millest siis esijoones kaitseliitlased ja kaitseväljalased oleks osa võtnud. Aeg lähenes ikka enam sügisele ja kavatsus jäi seekord vaid kavatsuseks. Ent päris nurja need kavatsused siiski ei läinud — käesoleva aasta kevadel tõsteti korraldamise küsimus uuesti üles ning asuti enam energilisemalt tegevusele. Ilmus veel kolmas võistleja — Viljandi-Pärnu prefektuur — ja nii asuti uute kavade kokkuseadmisele. Alul edenes asi päris kenasti, kuid võistlusalade kokkuseadmisel näis raske olevat kokkulepet saavutada. Politsei esindaja nõudis rohkem kergetõustiku alasid, kuna neil käesoleval ajal rohkesti kergetõustiklasi, sõjavägi jälle nõudis sõjaväelisi alasid, nagu sideloomise võistlust, gaasimaskides tegutsemist jne. Kaitseliit seevastu jälle rõhutas rohkem laskmist ning mängu.

Korra juba oligi asi seevõrra kriitiline, et kokkulepet näis olevat võimatu. Pikapeale kaine-nesid juhtivate tegeletakel meeled ja võidi asuda korraldamisele.

Korraldajaks oli käesoleval aastal Sakala kaitsemalev ja tuleval aastal politsei.

Võistlused olid jaotatud kolme päeva peale — 31. aug. 1. ja 2. septembrile.

Laskmises ilmutas kaitseliit suurt ülekaalu. Paremateks laskuriteks osutusid: 1. H. Tederson (kaitsel.) 160 s.; 2. K. Joosep (kaitsel.) 153 s.; 3. K. Miitel (kv.) 141 s.

Laupäeva hommikul peeti meeskonna võistlust sõjaväe vintpüssidest laskmises, kusjuures mõlemalt poolt, nii sõjaväel kui kaitseliidul, oli osa võtmas 20 laskurit. Esimeseks tuli jällegi Sakala malev 457 silmaga, teine garnison 305 silmaga.

Browningutest laskmises tuli 1. A. Joonson (kaitsel.) 105 s.; 2. K. Joosep (kl.) 87 s.; 3. H. Tederson (kl.) 87 s. Spordipüssidest laskmises võitis H. Tederson (kl.) 88 s.; 2. Käerner (kl.) 87 s.; 3. J. Kirm 81 s. Üldse oli mõlemast alast osavõtjaid 20.

Orienteerumisjooksu võitis J. Lepik (kaitsev.) 56,36; 2. H. Kallmann (kaitsel.) 1,02,21; 3. E. Saun (kaitsel.) 1,09,25.

Kergetõustikus oli esimene ala 100 m. jooks kohe politseile õnnelik ja andis kaks esimest kohta, 1. E. Labent (p.) 11,2; 2. E. Kirschberg (p.); 3. E. Liliental (kv.); 4. K. Tamm (kl.); 5. H. Usai (kl.); 6. A. Kiiler (kv.).

Kuulitõuge on jällegi parem ala. 1. H. Liliental (kl.) 12,73; 2. E. Reisenberg (kl.) 12,66; 3. E. Liliental (kv.) 12,47; 4. J. Mitt (p.) 12,29; 5. E. Labent (p.) 11,19.

Kaugushüpe: 1. Labent (p.) 6,48; 2. H. Liliental (kl.) 6,23; 3. E. Liliental (kv.) 6,14; 4. P. Animägi (kv.) 6,04.

Rattasõidus 1000 m võidab E. Rossman (p.) 1,36,2; 2. J. Matt (p.) 1,38,4; 3. J. Kirkmann (kl.) 1,45,9.

Teivashüpe: 1. J. Tuits (kl.) 3 m; 2. K. Miitel (kv.) 3 m; 3. E. Liliental (kv.) 2,90.

Raskusheide: 1. J. Mitt (p.) 12,96; 2. K. Tamm (kl.) 12,76; 3. K. Ventsel (p.) 11,45.

Sidevõistluses, kus pidi vedama 800 mtr. kaablit, üles seadma telefoni ja telefonogrammi edasi andma — võitis kaitseliit koosseisus K. Tamm, J. Raskatschov ja J. Ramjalg. Teine oli kaitseväge.

Teivaskaugushüppe rakmetes võitis J. Tuits (kl.) 6,07; 2. K. Miitel (kv.) 5,95, 3. A. Pakkas (kv.) 5,55.

1500 m. jooks toob skandaali. Jooks on seevõrra pinev, et platsi tihedalt täitev publik täielikult asarti läheb ja koos publikuga ka ringide lugeja põltsamaalane, kes ühe ringi vähem loeb. Osa võistlejaid katkestas seepeale jooksu, kuna kaks, kes teadsid ise, et veel ring jooksta on, edasi jooksid. Tekkis õige keerulik probleem. Lõpuks ei saanud muidu asja lahendada kui tunnistati veel ühe ringi jooksnud kaks osavõtjat võitjateks. 1. Kaalep (kv.); 2. Mitt (p.). Teised jäid kohtadest ilma. Neile korraldatakse mõni päev hiljem uus võistlus uute auhindadega.

Odaviske võitis videvikus, kuna korraldusega, hiljaks jäädi, H. Liliental (kl.) 53,01; 2. J. Siilak (kl.) 47,82; 3. E. Labent (p.) 43,24.

Kõieveo eelvõistluse kaitseväge ja kaitseliidu vahel võitis viimane kõrvulukustava pealtvaatajate kisa saatel.

Juba täiesti pimedas peeti päeva viimane ala 4x200 m teatejooks. 1. Politsei meeskond

(Matt, Kirschberg, Mitt ja Labent) 1,43,2 sek. 2. Kaitseliit (Mager, Usai, H. Liliental ja Tamm) 1,43,5; 3. sõjavägi 1 m järel.

Punktide seis esimesel päeval (ilma sõjaväeliste aladeta): 1. politsei 66 p.; 2. kaitseliit 57 p. ja 3. kaitseväge 39 p.

Pühapäeval peeti hommiku 25 km jalgrattasõit rakmetes. Siin tuli esimeseks J. Kirkmann (kl.) 53,05,1; 2. Rossman (p.) 53,19; 3. Kuk (p.).

Sõjalise kolmevõistluse võitis K. Miitel (kv.), teine A. Pakkas (kv.), kolmas H. Kallmann (kl.).

200 m jooks: 1. E. Labent (p.) 24,3; 2. J. Mager (kl.) 24,9; 3. K. Miitel (kv.) 25,7. Kõrgushüpe võitis E. Labent libeda ja konarlise hüppepaiga tõttu keskpärase tagajärjega 1,55; 2. O. Nahe (kl.) 1,50; 3. E. Liliental (kv.) 1,45. Kettaheite võitis H. Liliental (kv.) 37,38; 2. J. Mitt (p.) 37,06; 3. E. Liliental (kv.) 36,97. 5000 m jalgrattasõidu võitis J. Matt (p.) 9,09,5; 2. E. Rossman (p.) 9,11; 3. J. Kirkmann (kl.) 10,58,3. 400 m jooksu võitis J. Mager (kl.) 55,8; 2. K. Tamm (kl.) 57,4; 3. K. Miitel (kv.) 58,3.

100 m kombineeritud jooksu, mis seisis 100 m jooksus gaasimaskides ning sellejärel 5 lasu laskmises spordipüssidest, võitis A. Pakkas (kv.) 1,14; 2. J. Saar (kv.) 1,16,3; 3. V. Trofimov (kl.).

Kolmikhüpe: 1. E. Labent (p.) 13,46; 2. E. Liliental (kv.) 12,55; 3. H. Liliental (kl.) 12,40.

3000 m jooksu võitis J. Erg (kl.) 9,50,2; 2. Kaalep (kv.) 9,52; 3. A. Rüütel (kl.) 3 m järel.

Kõieveo lõppvõistluses võitis kaitseliidu meeskond koosseisus: Saaliste, Reisenberg, Haase, Tamm, Puskar, Trofimov. Teine politsei meeskond, kolmas sõjavägi.

Teatejooksu 800+400+200+200 m võitis kaitseliidu meeskond (Erg, Mager, Liliental ja Tuits) 4,03,6; 2. politsei meeskond (Mitt, Kirschberg, Matt ja Labent) 4,04,2.

Granaadiviske võitis H. Liliental 68,77 m. (üks viske põrkas vastu jalgpallivärava põiknuud, kuna selleta oleks vast tublisti üle 70 m lennanud). 2. E. Labent 66,17; 3. H. Usai 63,39.

Viimase ala — jalgpalli — võitis samuti kaitseliidu meeskond tunnilises mängus 2:0.

Üldiselt tuli esimesele kohale kaitseliit 243 punktiga, teiseks politsei 237 p. ja kolmandaks kaitseväge 67 punktiga.

Peale võistluste lõppu jagas rohkearvulised auhinnad võitjatele kätte juhuslikult Viljandis viibiv siseministri abi.

Üldse jätsid nimetatud võistlused Viljandi sportlastesse kui ka pealtvaatajatesse meeldivad mälestused. Ka tagajärgede poolest õnnestusid võistlused hästi. Pühapäeval oli peakohtunikuks ltn. E. Lepp.

Ervin Tammann,

Eesti esimene loodetav
4 m mees teivashüppes.

Ervin Tammann võistles 26. aug. Ida-Preisi Stolbis sealse spordiseltsi Germania 25. a. juubelivõistlustel, kuhu olid kogunenud kõik Ida-Preisi paremad atleedid. Tagajärjega 3,50 m teivashüppes püstitas Tammann uue Ida-Preisi rekordi.

E. Tammann, kes dipl. insener, kirjutab E. Spordilehele võistluste puhul järgmist: „Hüppe 3,50 Stolbis sooritasin uue tehnikaga, mille õppisin A'damis. Olin enne ainult 6 korda harjutanud ja uus tehnika ei ole veel sulavalt käes. Olen väga õnnelik, et A'damis viibimisega sain pilku heita teivashüppe kõrgemasse kunsti, mis mind nüüd virgutab uutele saavutustele.“

Võib loota, et Tammann tuleval hooajal viib Eesti teivashüppe rekordi 4 m-le. Võistlustel Stolbis sai Tammann auhinnana linna-pealt kulduri.

Sport Hollandis.

Huvi iga spordiala vastu.

A. Veiss.

Huvi spordi vastu on hollandlastel alati olnud. Seda tõendavad nende vanad laulud ja maalid. Hollandlastele väga omased rahvuslikud spordialad on: purjetamine, uisutamine ja ratsutamise. Hollandlased on veelapsed; neile on armsad nende jõed, kanalid, järved, ojad, tiigid ja meri, mis Hollandit ümbritseb. On ka loomulik, et hollandlane veesporti armastab, iseäranis purjetamist, mis neile lihase ja luuse tunginud. Ka sõudmine on alati armastatud ajaviide. Igal majal on oma sõudepaat.

Uisutamine on talvel hoos; klaassiledat jääd jõgedel, kanalitel jne. on selleks küllaldaselt.

Hollandi veerikkal maal peaks ujumine populaarne olema, kuid hoopis vastupidi, ei mõista paljud ujuda ja isegi need, kes igapäev veega kokku puutuvad. Viimasel ajal on mõte tekkinud ujumist sundusliku õppeainena algkoolidesse sisse viia, kuid see ei ole veel täitmist leidnud.

Sportliku liikumise moderniseerimine, mis peaaegu igal maal möödäinud aastasaja viimasel aastatel tekkis, ilmutas ennast Hollandis 1880. aastatel. Tekkis uus elu spordilmas, tekkis noortes tung, tahe millegi uue järele. Sportlikud mängud, mis inglaste juures laialdast poolehoidu leidsid, toodi ka siia ja hollandlaste noored võtsid neid kahel käel vastu. Nüüd tekkis rohkesti mitmesuguseid spordiseltsi: jalgpalli- ja kriiketi-klubid, tennis-, hoki- kergejõustiku- ja ratta-seltsid. Seeme oli külvatud soodsale pinnale, mis kasvatas head vilja. Edu oli mitmel pool märgata. Arenesid sportlased, kes rahvusvahelisesse klassi kuuluvad. Samal ajal algas ka spordiväljade hoogne ehitamine ja vanade parandamine. Paljud spordiväljad on siiski veel korda seadmata, kuid ka neil liivastel, pehmetel väljadel keeb võistlus ja mäng täies hoos.

Iseäranis suurt poolehoidu hollandlaste juures on leidnud jalgpall. Tuhanded noored nii maal kui linnas harrastavad nahkmuna mängu. Hollandlaste üksteist paremat, s. o. rahvusmeeskond, on suure eduga esinenud üleilmistel jalgpallivõistlustel.

Kriiket, hoki ja tennis on kui seltskondlikud mängud teatavas rahvakihis poolehoidu leidnud.

Huvi on hollandlastel iga spordiala vastu. Suuremat tähelepanu on veel leidnud vehklemine, laskmine, raske- ja kergejõustik, samuti poks ja maadlus, kuid jalgpalliga, mis rahvuslikuks on muutunud, ei suuda nad võistelda.

Võimlad, maadluse- ja poksiruumid on kaunis kehvad, ühesõnaga: harjutamine neil aladel sünnib primitiivses olukorras. Omavalitsused tulevad siin heatahtlikult vastu. Ehitavad võimlaid, harjutusväljaid, mis seltsidele tasuta kasutada antakse. Rahalist toetust seltsid riigilt ja omavalitsuselt ei saa.

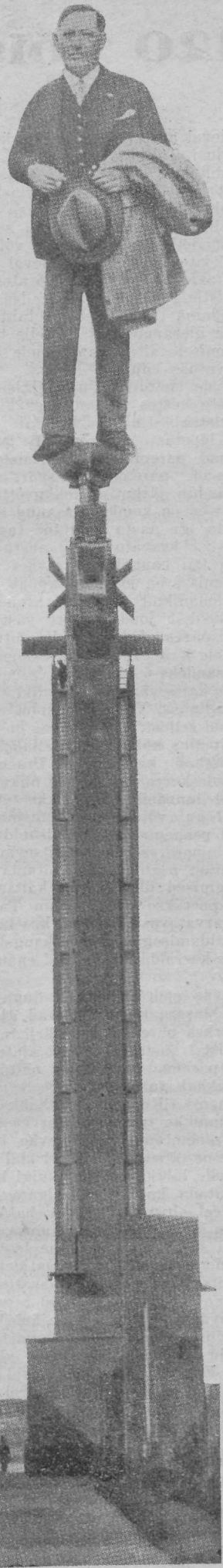
Utrechti ülikooli juures tegutseb mõnda aastat juba kehalise kasvatus osakond, milles õppus kestab 2 aasta ümber. Siin valmivad spordijuhid ja sporditegelased nii koolide, kui seltside tarvis.

Üldist spordiajakirja Hollandis ei tunta. Igal spordiharul on oma spetsiaalleht, mis küllaldaselt vastava spordiharu üle teateid toob.

Likkude kooli pinkide peal väga hästi saab teha võimlemise harjutusi.

Ühtlasi puudutas E. Idla ka meie kehakultuuri — spordi — sihti ja otstarvet üldse, mis ei seisa mitte rekordide püüdmises, mitte rahvusvaheliste tsirkuste korraldamises (Amsterdami olümpiaad), vaid mis taotleb harmoonilist igakülgselt keha väljaarenemist. Näitlikkude võtete ja piltliku seletuse abil suutis kõneleja kuulajatele lühikese ajaga väga palju uut ja huvitavat pakkuda. Kuulajate vaimustus oli nii suur, et ettekande lõpul lektorile lauldi „Ta elagu!“ Jääb soovida, et sarnaseid loenguid laiemas ulatuses katsutaks organiseerida, sest suurema osale õpetajatele olid käsitatud võtted täielikuks uudiseks.“

— Erik Vilen, Hels. JFK, on kergejõustikus 23-kordne ja tõkkejooksus 10-kordne Soome meister.

A'dami mängude suur triumfaator ja tõeline champion arhitekt Jan Wils, Holland, kelle meisterteoseks on A'dami olümpiaa-staadion. Olümpia kunstivõistlustel sai Wils A'dami staadioni eest kuldmedali arhitektuuri alal. Wils on saanud kutseid staadionide ehitamiseks Poola ja L-Ameerikasse. Ülal on toodud A'dami staadioni maratonitorn, mille otsa on originaalselt asetatud Jan Wils'i pilt.

Uus rekord 10 x 1000 m teatejooksus.

1. sept. peetud Tartu Kalevi kergejõustiku võistlustel võistlesid „väiksed vennad“; nimekamad sportlased olid seekord võistluspealtvaatajaiks; mõni isegi Tartust ära sõitnud. Võeti ette attack 1917. a. püstitatud 10x1000 m teatejooksu rekordile, mis ka õnnestus, parandades rekordi 5 sek. võrra. Tagajärjed olid:

Kuulitõuge: 1. Simson, Kalev, 12.71; 2. K. Sule, ASK, 11.99; 3. Kink, Kalev, 11.49.

60 m jooks: 1. Kitsing, ASK, 7,2; 2. Mahl, NMKÜ; 3. Pärii, ASK.

Kolmepõlvistlus (110 m. tõkkejooks, kettaheide, teivashüpe): 1. Kink, Kalev, (18,6; 30,65; 3.00) 1.599,72 punkti; 2. Mihelson, Kalev, (18,8; 27,87; 3.10) 1.521,08 p.; 3. Nigol, Kalev, (19,6; 36,06; 260) — 1.485,16 p.

Kõrgushüpe: 1. Martinson, ASK, 171; 2. Kink 165; 3. Soll, NMKÜ, 160.

10x1000 m teatejooks: 1. Tartu Kalevi meeskond, koosseisus: Gern, Valdner, Anon, Pulk, Pärn, Reiman, A. Mihelson, Pedajas, Laas ja H. Mihelson, 29.21 (uus Eesti rekord — vana Tall. Kalevi nimel — 29.26); 2) kergej. noorte kursuslaste meeskond 34.45,2.

Ed. Jn.

E. Idla sensatsioonilik loeng Valgas.

Kehakultuuri sihtkapitali valitsuse kaudu on meile saadetud alljärgnev kirjeldus kehalise kasv. inspektori E. Idla loengust Valga pedagoogilisel nädalal. Juhime lugejate tähelepanu sellele kirjeldusele, milles toodud E. Idla sensatsioonilik avaldus A'dami olümpiamängude kohta. Komentaare sellele allpool toodud kirjeldusele peame ülearuseks.

„Õpetajate liidu poolt Valgas korraldatud pedag. nädal möödus ülielavalt. Registreeritud kuulajaid-õpetajaid oli osa võtnas 134. Peale selle käisid üksikutele loengutele ka kohalikud haritlased-mitteõpetajad, mille tõttu kuulajate arv tõusis vahel üle 150.

Lektoreid, kes nädalal esinesid, oli üldse 5 ja nende seas kehal. kasv. inspektor E. Idla.

Ilusa, huvitava, sisurikka ja meeleoluküllase ettekandega esines nädalal ka kehalise kasvatus inspektor Tallinnast hra E. Idla.

Ta tutvustas kuulajaid uute võimlemisviisidega, mida väga kerge on koolis tarvitusele võtta. Vana ära iganenud kasarmumaigulise reaõppuse asemele peab astuma uus liikumisküllane ja tegevusrikas koolivõimlemine, mis peab võimaldama igale õpilasele teha tema jõukohaseid harjutusi. Kooli võimlemine ei pea mitte püüdma kõiki õpilasi nivelleerida ühise tasapinna alla, vaid peab püüdma arendada igas õpilases tema individuaalseid võimeid. Kõneleja näitas, kuidas ka väga kitsas koolitoas hari-

420 võistlejat tublide saavutustega.

5 kaitseväe rekordi.

Käesoleval aastal peeti kaitseväe üleriiklikke spordivõistlusi Tallinna staadionil. Arvult olid need üleriiklikud võistlused seitsmendad. Et võistlustest osavõtjate kaitseväelaste arvu piirata, kulude vähendamise mõttes, selleks korraldati diviisides eelvõistlused ja seal paremaks osutunud saadeti üleriiklikkudele võistlustele. Üldine osavõtjate arv oli käesoleval aastal 420. Võistlused avas riigivanem, pöörates soojate sõnadega võistlejate poole, rõhutades, et sõjavägi peab omandama tugeva teo- ja tahtejõu, et väärikselt oma ülesannet täita. Selle teo- ja tahtejõu arendamisele aitab kaasa meie kaitseväe kehalse kasvatused.

Kaitseväe spordivõistlusi jälgisid huviga kogu võistluste kestes sõjaminister kindral Reek ja kindralstaabi ülem kindral Tõrvand. Võistlused lõpetas sõjaminister, jagades välja rändauhindad parematele väeosadele ja individuaalauhindad parematele sportlastele, tehes võistluste kohta järgmise kokkuvõtte:

Kaitseväl on kombeks saanud avalikult rahvale näidata iga aasta neid töö tagajärgi, mida ta on kehalse kasvatusel alal aasta jooksul saavutanud ja kui kaugemale kaitseväes kehalse võimete arenemises on jõutud. Nõuab ju kaitseväe teenistus kodanikult vaimlise arenemise kõrval tugevat füüsilist jõudu, suurt vastupidavust ja sitkust, mispärast kehalse kasvatusel arendamine on meie kaitseväe üheks esimesejärgu tähtsusega ülesandeks.

Seni on kaitsevägi oma üleriiklikud võistlused pidanud Tallinnas. Võistluste koha valik on eestkäit tingitud sellest, et Tallinnas on kohane staadion ja võimalus kõigil spordialadel (näit. vee-sport) võistlusi korraldada. Praegu kaitseväe spordiplatside korraldamises on niikaugemale jõutud, et ka mujal linnades üleriiklikke spordivõistlusi korraldada on võimalik. Lähematel aastatel omandavad peaaegu kõik garnisonid enam-vähem korralikud spordiväljad. Kaitsevägi on rahva laps, seepärast peab ta end näitama rahvale igal pool. Järgmised üleriiklikud kaitseväe spordivõistlused peetakse mitte enam Tallinnas nagu seni, vaid arvatavasti Tartus, kus kohase spordivälja korraldamisega juba niikaugemale on jõutud, et võistluste korraldamisega seal enam takistusi ei tule.

Kaitseväe spordivõistluste tagajärjed näitavad, et B klassis, kus võistlevad ajateenijad, on tänava märksa paremad tagajärjed, kui seda nägime eelmistel aastatel. Need ajateenijate kaitsevälaste paremad tagajärjed näitavad, et kaitseväkke hakkab tulema kehaliselt paremini arenenud elementi. Kool ja kodu hakkab kaitseväle andma kodanikke tugevama tervise ja parema kehalse arenemisega. Kaitseväe lühikene aastane teenistus ei suuda üksi sel alal uut luua. Ta ei suuda selle lühikese ajaga kuigi kõrgeid resultate saavutada, kui ta peab algama otsast peale, kui pole veel alust, millele ta hakkab ehitama. Kui kool ja kodu juba tugeva aluse kehalse kasvatusel alal rajavad, siis võime loota, et kaitseväge tingimata headele resultaatidele jõuab.

Et kaitseväes kehalse kasvatusel alal tõsist tööd tehakse ja et see töö häid tagajärgi annab, seda näitavad võistluste tagajärjed sõjakoolis. Sõjakooli õppeaeg on pikem ja vastavalt on seal suurem edu kehalse kasvatusel alal otsekohe märgata. Eriklass pole käesoleval aastal paremaid tagajärgi näidanud. Eelmisel aastal võistlesid ses klassis rida nimekamaid sportlasi, kes aga vahepeal kaitseväe teenistusest on lahkunud ja tänavusi võistlusi enam kaasa ei teinud.

Rõõmustava nähtusena tuleb märkida nende väekoonduste arengut, kelle edu käesoleval võistlusel eriti silma paistis. Nii näitasid 2. div. väeosad võrdlemisi häid tagajärgi ja diviis omandas riigivanema auhinna

Kaitseväe üleriiklikkude võistluste saavutused
22.—26. aug. 1928. a.

Jooksud:

100 m B kl.: 1. kapr. Redlich, 10. jalaväe rüg., 12.0; 2. kpr. Lepp, sama, 12.0; 3. rms. Lilienthal, Sakala rüg., 12.2.

1000 m B kl.: 1. rms. Koppel, merek., 2.51.8; 2. rms. Lind, 10. jalaväe rüg., 2.52.7; 3. rms. Redlich, 6. jalaväe rüg., 2.52.8.

500 m B. kl.: 1. asp. n. a. o. Kaalep 16.41.4; 2. rms. Kressel, Tall. komend., 17.09.8; 3. rms. Truder, allohv. kool, 17.20.8.

Tänavuste üleriiklikkude kaitseväe võistluste väljapaistvamaid saavutused: jooksudes: Kesküül 400 m 52.4; Kask 1000 m 2.42.6; hüpetes kokku 11 meest kaugust üle 6 m; kõrgust 10 meest 1,60, neist viis 1,65 m; visketes uus kaitseväe rekord Millerilt 39,43 m. 5×500 m rakmetes teatejooksus püstitati A ja B klassid kaitseväe rekordid ja ujumises 2 kv. rekordi.

400 m tõkkejooks B kl.: 1. I järgu m. Pent-sop, merev., 63.4; 2. n. a. o. Soonberg, 2. jalav. rüg., 63.4; 3. kpr. Koltsin, pioneerpat., 63.8.

200 m A kl.: 1. n. ltn. Roots, merek., 24.4; 2. velv. Efremov, 7. jalav. rüg., 25.2; 3. n. ltn. Möttus, 1. jalav. rüg.

1000m A kl.: 1. n. a. o. Koidu, 2. div. suurtükiv., 2.46.6; 2. n. ltn. Israel, merek., 2.46.8; 3. kdt. Herm, sõjak., 2.48.6.

5000 m A kl.: 1. n. a. o. Sepp, 1. div. õppek., 17.31.0; 2. n. a. o. Tui, 1. jalav. rüg.; 3. v. a. o. Rammus, ratsarüg.

400 m tõkkejooks A kl.: 1. veltv. Kesküül, pioneerpat., 61.8; 2. kdt. Herm 62.4; 3. n. a. o. Kadak, 3. div. õppek., 63.0.

400 m erikl.: 1. veltv. Kesküül, pioneerpat., 52.4; 2. rms. Leesmann; 3. n. ltn. Paide, ratsarüg., 53.6.

1000 m erikl.: 1. n. a. o. Kask, 1. jalav. rüg., 2.42.6; 2. rms. Klemmer, 5. jalav. rüg.; 3. rms. Leesmann; 4. rms. Estam, 10. jalav. rüg.

5000 m erikl.: 1. n. a. o. Kask, 1. jalav. rüg., 16.28.4; 2. rms. Estam 16.46.0; 3. rms. Lobjakas, 10. jalav. rüg., 16.50.

Hüpped B kl.:

Kaugushüpe: 1. kapr. Toom, 2. div. suurtükiv., 6.12; 2. asp. Oja, 1. jalav. rüg., 6.11; 3. n. a. o. Sprit, allohv. k., 6.04; 4. rms. Koit, 10. jalav. rüg., 6.03.

Kõrgushüpe: 1. rms. Kangur, 2. jalav. rüg., 1.65; 2. rms. Kuika, 1. soom. rüg., 1.60; 3. rms. Lilienthal, Sakala rüg., 1.57.5.

Kolmikhüpe: 1. kapr. Babarin, 1. soom. rüg. 12.65; 2. rms. Kangur, 2. jalav. rüg., 12.30; 3. kpr. Tamm, 2. jalav. rüg.

Hüpped A klassis.

Kaugushüpe: 1. kdt. Leeber, sõjak., 6.17; 2. n. a. o. Paal, 1. soom. rüg., 6.10; 3. kdt. Kurvits, sõjak., 6.00.

Kõrgushüpe: 1. v. a. o. Alkok, merek., 1.60; 2. n. ltn. Bloom, sama, 1.60; 3. kdt. Mägi, sõjak., 1.55.

Kolmikhüpe: 1. v. a. o. Alkok 12.75; 2. v. a. o. Roos, 1. soom. rüg., 12.69; 3. kdt. Aneline, sõjak., 12.61.

Hüpped eriklassis.

Kaugushüpe: 1. kdt. Aneline 6.31; 2. rms. Pillikse, sidepat., 6.26; 3. n. a. o. Raudsepp, merek. 6.19; 4. kpr. Gentalen, sõjak., 6.08; 5. v. a. o. Alkok 6.08; 6. n. a. o. Kallismaa, allohv. k., 6.00.

Kõrgushüpe: 1. kapr. Kuskin, 2. soom. rüg., 1.65; 2. rms. Pillikse 1.65; 3. veltv. Illak, 2. div. suurtükiv., 1.65; 4. kpr. Schmit, ratsarüg., 1.65; 5. n. a. o. Laur, 6. jalav. rüg., 1.60; 6. kdt. Aneline 1.60.

Kolmikhüpe: 1. n. a. o. Raudsepp 12.90; 2. kdt. Leeber 12.64; 3. kdt. Mägi 12.57.

Visked B klassis.

Kuul: 1. n. a. o. Madisson, 3. div. suurtükiv., 11.40; 2. II j. m. Arukae, merev., 10.98; 3. asp. Anton, sõjak., 10.94.

Kettaheide: 1. asp. Anton 33.93; 2. rms. Kukk 32.62; 3. n. a. o. Madisson 32.56.

Visked A klassis.

Kuul: 1. kdt. Kurvits 11.35; 2. n. a. o. Kruusiauk, merek. 11.29; 3. v. a. o. Ratnik, 2. jalav. rüg.

Kettaheide: 1. v. a. o. Toomepuu, autotank. div. 37.51; 2. v. a. o. Ratnik 35.34; 3. n. a. o. Schleicher, lennuv. 34.67.

Visked eriklassis.

Kuul: 1. v. a. o. Suuk, sidenat. 13.20; 2. n. a. o. Puna 12.62; 3. v. a. o. Stamm.

Kettaheide: 1. veltv. Miller 39.43 (uus kaitseväe rekord); 2. rms. Lilienthal 38.84; 3. kpr. Gentalen 38.27; 4. asp. Ernesaks, Vold, 38.18; 5. II j. m. Oole 36.86.

Ujumine.

100 m vabaujumine B kl.: 1. noor Veijard, 10. jalav. rüg. 1.41.2; 2. rms. Tooming, sama 1.42.4; 3. I j. m. Poola, merek. 1.42.6.

200 m vabaujumine A kl.: 1. kdt. Liiv, sõjak. 3.50.2 uus kv. rek.; 2. n. a. o. Tuulik, merev. 4.14.5; 3. v. a. o. Saarva, sama 4.18.8.

400 m vabaujumine eriklassis: 1. asp. Ev. Ernesaks, sõjak., 7.28.0, uus kv. rek.; 2. rms. Pokats, 2. jalav. rüg. 7.52.2; rms. Villar 8.10.6.

Jalgrattasõit üldklassis.

10 km vabas riietuses: 1. rms. Kangro, 2. div. suurtükiv. 17.40.1; 2. rms. Talpak, sidepat. 17.42.1; 3. n. a. o. Becker, lennuv., 17.46.8.

25 km rakmetes: 1. rms. Kangro 56.42.4; 2. kpr. Karner, 7. jalav. rüg., 57.43.0; 3. rms. Lükepak, Sakala rüg., 57.43.6.

Teatejooks 5×500 m rakmetes.

A kl.: 1. Sõjakool aeg 7.11, uus kv. rek. Koosseis: n. p. kdt. Russmann, kdt. lila, Herm, Lossmann ja Kerjan. 2. 6. jalav. rüg. aeg 7.16.4; 3. 1. jalaväe rüg. 7.19.

B klass: 1. 10. jalav. rüg. aeg 7.05.2, uus k. v. rek. Koosseis: kpr. Redlich, rms. Oolmann, Lind, Kilp ja Elberg. 2. 6. jalav. rüg. 7.25.7; 3. Sõjakool 7.33.6.

Jalgpall.

1. Pioneerpatljon; 2. Sõjakool; 3. 1. jalav. rüg.

*

Rändauhindade omandasid: 1. Diviiside vahelisel võistlustel kõigis klassides kokku — riigivanema hõbeplaadiga albumi — 2. diviis 244 pnkt.; A kl. — S. ü. õppeasutused 109 pnkt. — sõjaministri hõbekarika ja B kl. Tallinna garnison 80 pnkt. — sõjaministri hõbekarika.

2. Rügementide vahelistel võistlustel — kõigis klassides kokku kindral-ltn. Laidoner'i massiivse hõbekarika — 10. jalaväe rügement 124 pnkt.; A kl. O. ü. Esto sõjamehe kuju — 1. jalaväe rüg., 45 pnkt.; B kl. — sõjaministri suure hõbepange — 10. jalav. rüg. — 65 pnkt.

3. Suurtükiväeosade ja soomusrongide rügementide vahelistel võistlustel — kõigis kl. kokku, kaitseleidi Gladiaatori. merekindlused, 86 pnkt.; A kl. — suurtükiväe inspekt. hõbekarika — merekindlused, 43 pnkt.

4. Tehniliste väeosade vahelistel võistlustel kõigis kl. kokku merevägi — Eesti panga kristallkannu, 38 pnkt.; A kl. inseneriväe inspektori mäetöölise kuju — pioneerpat., 12 pnkt. ja B kl. samalt hõbekaljakkannu — merevägi, 15 pnkt.

5. Õppeüksuste vahelistel võistlustel kõigis klassides kokku, — sõjaministri kolmikhargil ripuva hõbepaja — sõjakooli asp. kursus, 52 pnkt.; A kl. — kindralstaabi ülema hõbekaljakkannu — sõjakooli 2. komp. 31 pnkt. ja B kl. samalt — sõjasarv — aspirantide kursus, 30 pnkt.

6. Meeskondade sv. viievõistlustel riigivanema hõbekarika — 1. soomusr. rüg., 20 pnkt. ja kindralstaabi hõbekuju — allohv. kool. 16 pnkt.

7. Rakmetes teatejooksus 5×500 m A kl. kindral Lille kaminakella — sõjakool jäädavalt; B kl. kindralstaabi VI osak. metallkuju jooksja — 10. jalav. rüg.

8. Jalgpallis — pioneerpat. suure jalgpallimängija kuju.

9. Sv. seitsmewõistluste eest A kl. kindral Tõrvandi pronkskuju sõjamees — v. a. o. Piir. Sõjaministri hõbekaljakkannu rms. Oolman, — 10. jalav. rüg. jäädavaks omanduseks.

Peale rändauhindade anti igal võistlusalal kuuele esimesele kohale tulijale väärtuslikud hõbeasjad.

Tuletame siin tänuga meele Tschehho-Slovakkia saadikut hra Cernoseki, kes mees pidas meie sportlasi ja annetas parimale 5000 m jooksjale n. a. o. Kasele hõbeuuri ning kõrgushüpajale rms. Kangrole hõbetikutoosi.

BALTI MEISTRI SUPERPALL KAUNASES.

Leedu-Läti 1:1 ja Kaunas-Riia 2:1.

Leedu oleks pidanud võitma ka maavõistluse.

Kokkupõrkeid maavõistlusel. — Jurgensi taheti lintschida. — Läti meeskond politsei kaitse all.

E. Spordilehe Kaunase kaastööline kirjutab Leedu-Läti üllatusliku maavõistluse kohta järgmist:

1. sept. Kaunases peetud Leedu-Läti maavõistluse tagajärg oli kõikidele suurimaks üllatusseks. Lätilt, kes käesoleval aastal võrdlemisi hästi on jalgpallis esinenud, tulles koguni Balti meistriks, loodeti ilust ja kindlat mängu.

Seevastu on aga Leedu sel aastal otse katastroofiliselt löödud 0:3 (Läti poolt) ja 0:6 (Eesti poolt), mis Leedu jalgpalliliidus tekitas kriisi. Seda kõiki silmas pidades ennustati kaunis tugevat Läti võitu, kuigi Leedu enese meeskonda võttis neli paremat Klaipeda mängijat. Rabav oli aga tagajärg 1:1, poolaeg 0:0, selle juures oli veel Leedu kogu aeg juhtimisel ja hoidis mängu täiesti enese käes. Lätlased mängisid loult, ei olnud neil ei tuld ega tahtmist, pärast tikkusid aina foule tegema.

Istun tribüünil ja mõtlen: kas tõesti sarnase meeskonna vastu võis Eesti parem üksteist kaotada?!

Leedu mängis kogu aeg üleolevalt ja Jurgens väravas päästis katastroofi eest.

Leedu meeskond mängis suure innuga ja kindla tahtmisega. Tema paremteib Schkema ja Dulke näol oli surnud punkt. Teisel poolajal tuli Dulke asemele Schlossberg, kes aga samuti esines elava surmuna ja rikkus 2 korda kindla värava schansi.

Vahekohtunikule Muntauale Königsbergist esinesid meeskonnad järgmiselt:

Leedu:

Igovenas (Klaipeda KSS)
Wagner (KSK) Nopensas (Klaipeda Spvgg.)
Bulvicus (LFLS) Marcinkus (LFLS) Naujokas (Klaip. Spvgg.)
Dulke (Kovas) Schkema (LFLS) Lingis (KSK) Sekus (Klaip. Spvgg.) Shukauskas (KSK)

Vahekoht. Muntau, Saksa.

Pavlovs Dambrevics Vaters Taurinsch Urbans
Berzinsch Scheibels Fogels
Svistunenko Gravels
Jurgens

Läti:

Valis Läti. Leedu mängib vastu päikest. Hümnid ja tervitus, mis õige kuiv. Tervitab ainult Leedu liidu esimehe abi Zirvits, lätlaste poolt ei keegi. Valitsuse esindajad puudusid.

14. min. surmkindel schans leedulastel. Shukauskas—Dulke—Lingise kombiin, mille päästab Jurgens. 17. min. on Läti värav jällegi suurimas hädaohus. Lööb ilusalt Lingis, kuid Jurgens päästab pantrina. 24. min. on Jurgensil

kolm korda enese puuri päästa. 28. min. Leedu vv. võib õnne tänada, et veel palli püüdis. Kuni poolaja lõpuni on juhtimine Leedu käes. Teisel poolel 8. min. tormab Lingis läbi, pall võetakse, kuid langeb Schkema jalale, kes püüdmatu palli paremasse nurka saadab, kuigi Jurgens ennast välgukiirusel viskas — 1:0.

Kõrvulukustav müra ja aplaus. „Ega siin soomlaste ega eestlaste vastu ei mängi,“ hüütakse lätlastele!

Leedu jätkab surumist. 20. min. Leedu värava all suur surumine. 24. min. on Leedu vv.-l jälle püüda. 26. m. Nopensas päästab korni. 30. min. püüab Jurgens kaks pommi.

Lätlased teevad mitmeid foule, mida kohtunik märgib. 33. min. lööb Vaters ja Igovenas jookseb püüdma, kuid ei ole nobe ja Urbans lööb peaga käte vahelt 1:1.

Seega andis Leedu võidu ära, pall oli kergelt püütav. Läti surub ja 38. min. on Leedu vv. väljas, pall on pea Leedu väravaajoonel, kust selle ära lööb Bulvicus. 43. min. Sekus lööb, mida Jurgens liinilt püüab.

Mängu lõpul oli väike lööming väljal Lingis-Jurgensi vahel, millest ka poisid osa võtsid.

Nurgalööke oli Leedu heaks 10:4 (5:1)

Mängu kohta lausus Leedu kapt. Bulvicus: Olime ülekaalus, kuid vähe õnne.

Läti kapten Scheibels: Leedulased saavutasid viigi teenitult, kuna nad olid paremad. Kohtunikuga ei ole rahul.

Tegelikult oli vahekohtunik Muntau rahuldav. Leedulased oleks pidanud maavõistluse võitma. Joh. Holsmann.

Läänela — uus spordiselts Haapsalus.

28. augustil peeti Haapsalus uue spordiseltsi Läänela asutamise koosolekut. Spordiseltsi asutamise mõte liikus juba ammu Haapsalu sportlaskonnas ja kehakultuuri sihtkapitali valitsuse jalgpalli instruktori A. Silberi õhutusel pandi asi liikuma, kusjuures julgen siin Haapsalu sportlaskonna nimel A. Silberile tänu avaldada.

20. augustil tuli põhikiri registreeritult tagasi ja 28. augustil peeti asutamise koosolekut. Koosolekust oli osavõtt väga elav. Juhatus on järgmine: esimees major Tõnso, abi Krausberg, sekretär Sõerd, abi Sephans, laekur pr. Laane, varahoidja Rosenberg ja arst dr. Gutfeld. Revisjonikomisjoni valiti Tammeveski, Rosenberg ja Evald.

Haapsalu staadioni komitee ellukutsumine otsustati juhatare hooleks jätta.

On loota, et Läänela suudab oma eelkäijatest püsivamalt ja tagajärjekamalt tegutseda ja tõsta sportlist tasapinda Läänemaal, eriti Haapsalus, sama kõrgele, kui see mujal meie kodumaal on.

Head väljavaated võiks olla Haapsalus, kui supellinnas, ujumises, kuna siin rida noori lubavaid jõude.

Esimene suurem ülesanne on Läänelal Haapsalu staadioni loomine (sest Haapsalus puuduvad spordiväljad pea üldse), mille kohta A. Silber oma lahkumisel ütles, et see olgu kui „püha ettevõtte noore seltsi elus, mille tööle tuleb asuda raudse energiaga ja lakkamatu tahtega“.

Sport Jõgeval.

Jõgeva Kalju pühitses hiljuti oma 5-aastast juubeli. Selle aja jooksul on tegutsenud peaauglikult jalgpalli alal, kuna kergejõustik on enam vähem olnud kitsama ringkonna huviasjaks.

Jalgpalli meeskond koosneb suuremalt osalt Tartu üliõpilastest — muu seas mängivad meeskonnas mõned endised Tartu Akadeemilise Spordiklubi mängijad ja veteraanid, nagu dr. Guss, Mägi, Abram, Uin jne. Võistlusi on peetud

Kaunas võitis Riia 2:1.

Riia-Kaunase linnavõistlus peeti 2. septembril. Poolaja keskel anti Läti vh. Berzinschi fouli eest penalty, millest leedulased läksid juhtimisele 1:0. Poolajaks tasus Riia selle. Teise poolaja lõpul oli pb. Gravelsi poolt tehtud jala ettepanemise eest teine karistuslööke, millest leedulased pääsid võidule 2:1. Vv. Jurgens asus, nagu harilikult, värava vasakpoolse posti juure, et sealt löögil värava teise nurka formata. Leedulased arvestasid sellega ja kui Jurgens oli tormamisel teise nurka, löi leedulane palli Jurgensi poolt tühjaks jäetud vasakusse nurka.

Lätlased kiruvad.

„17 meest ühes toas. — Jurgensi taheti lintschida. — Politsei kaitse tarvilik!“

Kõnemärkides toodud pealkirjad on võetud „Rigasche Rundschau“t, kes leedulaste peale maavõistluse puhul õige vihane. Meie võiks sel puhul küsida, kas pada ei söima katelt.

Lätlased kirjutavad: „Vastuvõtt Kaunases oli vilets. Meie meeskond ja 2 esindajat, kokku 17 meest, paigutati ühte tuppa. Publik oli maavõistluse ajal kõige inetumalt parteiline ja väga puuduliku Königsbergi vahekohtuniku Muntau lõpuvile järele taheti Jurgensit, kel oli juhtunud kokkupõrge ühe leedulasega, lintschida (rahva omakohtuga üles puua. Spl. selgitus.). 2500 inimest tungis väljale ja Jurgens pääsis kaasmängijate abil äärmise hädaga varjule riietumisruumi. Seal tuli kogu Läti meeskonnal pika aega oodata, kuni publik rahunes. Politsei kaitset mindi võõrastemajja tagasi.“

Edgar Labent, Tartu ASK,

kes Eesti kiirjooksu meistriatänavujooksunud 100 m 11,0, mis on 14 aasta eest Joh. Villemsoni poolt püstitatud Eesti rekordid kordamine. Kaugust on Labent tänavu hüpanud 6,81 m.

Põltsamaa, Tapa ja Tartu üleviga jne. Jõgeva on võitnud ja kaotanud — üldiselt Jõgeva jalgpalli klass kütinib B klassi võimeten, mis küllalt, sest puudub kavakindel treening. Kergejõustiku elluäratamiseks korraldas kehakult. sihtkapitali valitsus mõeldud kuul kergejõustiku kursused. Töö tulemused näitasid, et huvi selle laialdase ja mitmekesise kehakasvatuse ala vastu ei puudu. Jõgeva omab isegi väga energilisi naissportlasi, mis suhtes mitmest tema taolisest alevist sammub eesrinnas, ehk küll ka siin eelarvamised keelavad paljuid naisi sportimast. Üldiselt tuntakse spordi vastu suurt huvi, mida näitab võistlusi jälgiv alaline arvurikas pealtvaatajatepere. Tehakse laulukoori, aploderitakse, vilistatakse ja kritiseeritakse üllatavalt temperamendikalt.

Kalju on alanud spordivälja korraldamisega, missuguseid töid tulevikus jätkatakse sihtkapitali valitsuse toetusel. Võib loota, et ka alevivalitsus, nähes noorsoo nõudmisi, vastutulelikumaks muutub Kaljule spordi- ja mänguväljale tarviliku maaala suhtes.

Eelolevaks talveks on loota sihtkapitali valitsuselt Jõgevale suusaspordi, võimlemise ja maadluse instruktore, mis väga tervitatav, sest suureks takistuseks spordi liikumisele on olnud just talvise tegevuse puudumine.

— 12 meest üle 6,42 m on Soomes tänavu hüpanud kaugust.

O. ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02

Soovitab kõiksugu spordiabinõusid parimatest kodu- ja välismaa tehastest.

Välismaalt kohale jõudnud ping-pongi kummiga kaetud reketid.

Ladus suuremal arvul spodikirjandus.

Tallinna Võitleja raius finaali.

Lõhi poolfinaalis Pärnu Tervise 4:2.

2. sept. Pärnus päikeseküllasel pealelõunal kohtas Tallinna Võitleja oma teise vastasega esivõistlustel — hooaja eduka Pärnu Tervisega. Eeldused tõstsid kindlaks võitjaks viimase, kes meie liidu klassilegi üllatusi küpsetanud ja liiks praegust partneri mõne nädala eest 4:1 kostitanud.

Mängu lahtirulludes näitab juba esimene veerandtund, et Võitleja kergemini mängu vallutab ning kombinatsioonid kütavad Tervise värava alla, kust vs. Abeli teravlööök juhtiva värava 1:0 Võitlejale toob. See leiab siiski peatse viigistuse vs. Välbepenaltyst, mis õigustatult antud vb. foulille. Kohe moment kriitilist laadi Tervise väravas, siis 31. min. Tervise nurgalööök, pall kandub aga ta oma väravale, kus vv. Otmanni aplausi lõikab. 35. min. on T. kaitse V. paremtiiva ataagi tõrjumisele rakendunud, V. vä. Kull saab aga taipliku põiksöödu ja lööb viivitamatult 2:1 Otmanni puutudes. 37. min. sureb V. kasuks penalty Otmanni sülele ja 42. min. võtab V. vv. Mägi 5 m pealt tugeva lati alla löögi, mis näis kindlalt püüdmatuna.

Teine poolaeg on tugevamalt Võitleja. Saatub sissejuhatuseks paar nurgalööki ja 5. min. laseb Otmann Kulli pealelöögist palli võrku 3:1. Tervis vastab läbitungil nurgalöögiga ja 10. min. tuleb tt. Pärlingilt juba 4:1 V. eduks. Siis õnnestub Tervisel petliku löögiga 4:2 teha ja selle järel publiku ergutusel kümme minutit V. kaitset tööga vaevata. Ülejäänud aja surub V., kuhu T. ataagid kahvatult vahele eksivad.

Võitleja võit 4:2 oli teenitud. Edurivi kandvam osa oli vasaktiib Kull-Abel. Viimane oli ka parem forward väljal. Tagaliinide väljapaistvamad olid vh. Valdov ja pb. Altosaar, kes mäng-mängult hiilgavam. Vv. Mägi püüdis võimatuid palle ja võib kuuluda ka Eesti paremate hulka sel kohal. Tervis jättis seekord kahvatu mulje, vv. Otmann oli närvilik, kuid tööd tegi vs. Välbep. — Vahekoht. Kalugin sooritas elu parima kontserdi, rahuldades mõlemad meeskonnad, kõrvale jättes Pärnu „schovinistliku“ publiku ja nõrga liinimehe Tervisest, kes lubamatult oma posti laia käeliigutusega maha jättis. Selts ja liit peavad siin vasturohtu leidma.

ux.

Jalgpall Võrus.

2. septembril olid Võrus Valga, Võru ja Petseri kaitsemaleva vahelised jalgpallivõistlused.

Jõukatsumistel kaotas Valga maleva Võrule vahekorraga 1:5 ja Võru maleva Petserile vahekorraga 2:4. Nõnda tuli võitjaks Petseri maleva.

— 5 riigi maavõistlus. Roots-lased teevad ettepaneku kergejõustiku maavõistluse pidamiseks, millest osa võtavad Saksa, Soome, Inglise, Prantsuse ja Rootsi. Seda maavõistlust tahetakse korraldada kaks aastat enne iga olümpiaadi. Esimene tuleks nii pidamiseks 1930. a.

— Hans Hoffmeister, Saksa, tuli Dublinis peetud Iiri lahtistel esivõistlustel kahekordseks Iiri meistriks. Hoffmeister võitis kettaheite 47,31 m ja odaviske 55,60 m. Enne võistlust heitis Hoffmeister ketast 48,90 m., mis parem maailmarekordist.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19, telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-
tatud spordi ja võim-
lemise abinõusid.

Tartu JK ringkondade finalist.

2. sept. peeti Tartus ringkondade poolfinaali Tartu jalgpalliklubi ja Tallinna ÜENÜ Hõimla vahel.

Tartu JK ei olnud poolfinaalini ühtki mängu ringkondade tsükklis teinud. See oli siis esimeseks jõukatsumiseks meistritiitli peale. B klassis.

Mäng algas 10 min. viivitusega välja kuulutatud ajast. Hõimla valis poole alla tuult ja päikest, alglöögi Tartule jättes. Kohe lahtilöögi järele viivad tartlasted palli Hõimla värava alla. Pä. J. Riomari söödu lööb vä. Tanton tugevalt mööda. Tartul on palju väravavõimalusi, kuid kõik luhtavad — mehed hindavad „lambipalavikus“ Hõimlat kihvtisemaks kui ta oli. Press jätkus siiski. 6. min. puudutab H th. trahvikastis käega palli. Antud penalty lööb vasakusse nurka Tartu tt. Jürgens. See toob juba hoogu. 11. min. lööb J. Riomar. peaga 2:0. Lahtilöögi järele võtab ka Hõimla jalad alla ja surub päris kõvasti. Pealetungi tõrjumisel kukub Tartu pb. Schmidt libeda ja porise välja tõttu 24. min. pallile kätega otsa — penalty. Hästi löödud löögi püüab veel paremini mahaviskega vv. Kost Pool. Tekkinud korner ei tee enam peavalu. Tartu surub endiselt. 35. min. lööb vs. Palumets üksiklähimurdest 3:0. 38. min. lisab tt. Jürgens 4:0 ja selle seisuga minnakse vaheajale. Nurgad 2:2.

Teisel poolajal annab tunda tartlastel väsimus. Alginutid on Hõimla päralt. Pb. Schmidt fouli järele lüüakse 17. meetrilt 2. min. 4:1. Selle tasub 14. min. pä. J. Riomar terava löögiga lati alla. TJK surub, kuid tallinlased on tõmbunud 8 mehega kaitseesse. Harva lähevad nad üle tsentrijoone. Tartlastel ei lase väravaid porine ja veeall olev väravaesine tulla. Tartul luhtub üks penalty 32. min., selle lööb Jürgens libeda palli tõttu meetri võrra kõrvale. 5:1 (4:0) Tartu kasuks jääb lõpuseisuks, samuti kornerid 8:3 (2:2). Võistlust juhtis B. Leetsi kaunis rahuldavalt.

Kokkuvõttes: kuiva ilmaga mängides oleks Hõimla mehed mängukäigu järele otsustades 7 „kuivaga“ pidanud lahkuma. Väljapaistvamad mehed olid neil: vb., th., tt. ja ps. Väravavaht püüdis ennastalgavalt, mängu lõpul nägi ta kui elav pori-monument välja.

Tartlastel mängisid keskmisest paremini. Oli kiirust ja üllatusena kombiinis alaline valulaps — edurivi — usna hästi. Alati oli ju kaitse hiilganud nii Koschice Slavia kui ka Nemzeti SC vastu.

Tartu jalgpalliklubi koosseis oli sel võistlustel: Pool; Schmidt (kapten) - Levin; Tünn - Lüdimus - H. Riomar; J. Riomar - Kõrve - Jürgens - Palumets - Tanton.

— ns —

Valgamaa esivõistlused.

Kolm uut maakonna rekordi.

1. ja 2. septembril korraldas Valga spordiklubi Valgas Valgamaa esivõistlused.

Võistluste tagajärjed olid:

Kõrgushüpe: 1. Kuschkin 1,65; 2. Leepin 1,60; 3. Kosarv 1,45. — Kõrgus hoota: 1. 1. Saaretok 1,32; 2. Määrits 1,26; 3. Leepin 1,16. — Teivas-hüpe: 1. Saretok 2,86 (uus maakonna rekord); 2. Viikman 2,68; 3. Kuschkin 2,60. — Kaugushüpe: 1. Leepin 5,69; 2. Täht 5,61; 3. Lõhmus 5,51. — Kaugushüpe hoota: 1. Saretok 2,86; 2. Leepin 2,82; 3. Lõhmus 2,78. — Kolmikhüpe hoota: 1. Saretok 8,39; 2. Lõhmus 8,31; 3. Leepin 8,11.

Kuulitõuge: 1. Määrits 11,93; 2. Saretok 11,58; 3. Kosarv 11,45. — Kuul 5,44 kg. algajatele: 1. Määrits 14,53; 2. Saretok 14,19; 3. Lõhmus 12,80.

Kettaheide: 1. Määrits 33,66; 2. Kosarv 31,80; 3. Lõhmus 30,82. — Odaviske: 1. Lõhmus 48,31 (uus maakonna rekord); 2. Kuschkin 44,49; 3. Määrits 40,98. — Jooksud: 100 m: 1. Leepin 12,5; 2. Tints 12,7; 3. Saretok 13,2. — 200 m: 1. Tints 26,0; 2. Leepin 26,2; 3. Kuschkin 26,8. — 400 m: 1. Orav 59,4; 2. Annamaa 64,8. — 800 m: 1. Orav 2,29,2; 2. Täht 2,33,5. — 1000 m: 1. Kivirähk 3,05,7; 2. Sepp 3,10,2; 3. Pantalon 3,18,8. — 1500 m: 1. Tints 4,50,9; 2. Vallner 4,53,5; 3. Lumi 5,09,3. — 3000 m: 1. Vallner 10,36,8; 2. Koch. — 5000 m: 1. Vallner 18,31,1; 2. Osol 19,53,6. — 10.000 m: 1. Lumi 42,33,6; 2. Koch 42,38,3.

Teatejooks 800+400+200+200 m võistles kolm meeskonda. Esimeseks tuli meeskond: Tints, Kuschkin, Sallum ja Karu, ajaga 4,07,8.

Häid hüppelagajärgi

Saara Teitelbaum vormis.

Staadionil peetud noorte esivõistluste tagajärjed olid head ja lubavuse mõttes veel paremad. Algajad jooksid 100 m 11,7, 1000 m 2,53,1, kaks poissi hüppas kaugust üle 6 m ja neli poissi kõrgust 1,60 m. Noored hüppasid kõrgust 1,65 ja 1,60 ja kaugust 6,24.

Saara Teitelbaum heitis väljaspool võistlust naisteketast 33,74 m, mis parem A'dami kuuenda koha tagajärjest. Treeningul on Saara jooksnud 100 m 12,8, 200 m 26,8 ja kaugust hüpanud üle 5 m.

Noorte esivõistlustel tuli üldiselt võitjaks Greif 52 punktiga ÜENÜTO ja Makkabi 43 punkti ees.

Tagajärjed:

Algajad:

100 m: 1. Veiss, Greif, 11,7; 2. Seema, Noor-seppade maleva; 3. Umal.

400 m: 1. Hirsch 56,6; 2. Vaho 58,0; 3. Kutsar.

1000 m: 1. Hollmann, ÜENÜTO 2,53,1; 2. Neuman, sama, 2,56,8; 3. Näks.

300 m: 1. Sams, Kalev, 10,01,4; 2. Ilves, Noorsep. mal., 10,16,2; 3. Neuman, ÜENÜTO.

Kaugus: 1. Reinhard, ÜENÜTO, 6,19; 2. Veiss, Greif, 6,11; 3. Jänes, ÜENÜTO, 5,94.

110 m tõkk. (91,4): 1. Reinvaldt, ÜENÜTO, 17,9; 2. Kutsar, Vitjas; 3. Silberg, Noors. mal.

Kõrgus: 1. Ernesaks, Kalev, 1,60; 2. Reinhard, ÜENÜTO, 1,60; Veiss, Greif, 1,60; 4. Kalm, NPKÜ, 1,60.

Teivas: 1. Seedorf, Greif, 270; 2. Silberg, Noors. mal., 260; 3. Kutsevsky, Greif, 250.

Oda (800 gr.): 1. Schüts, Greif, 41,45; 2. Kutsar, Vitjas, 39,55; 3. Eppa, Greif, 37,57.

Ketas (2 kg.): 1. Laurentsius, Kalev, 31,48; 2. Cayé, Greif, 29,62; 3. Blinov, Vitjas, 28,90.

Kuul (7,25 kg.): 1. Romandi, Kalev, 11,15; 2. Laurentsius, Kalev, 10,73; 3. Cayé, Greif, 10,62.

Noorte A kl. (sünd. 1911. ja 1912. a.):

100 m: 1. Tamm, ÜENÜTO, 12,1; 2. Hansen, Greif; 3. Herman, Kalev.

1000 m: 1. Herman, Kalev, 2,56,5; 2. Luugus, Järvaipojad; 3. Schüts, Greif.

60 m tõkkeid: 1. Tamm, ÜENÜTO, 9,2; 2. Riives, Vitjas; 3. Rips, Kalev.

Kaugus: 1. Tamm 6,24; 2. Rips 5,91; 3. Riives 5,35.

Kõrgus: 1. Tamm 1,65; 2. Rips 1,60; 3. Riives 1,50; 4. Gaikovits 1,50.

Oda (600 gr.): 1. Tamm 49,80; 2. Schüts, Greif, 36,07; 3. Riives 35,00.

Ketas (1,5 kg.): 1. Tamm 21,20; 2. Lange, Greif, 29,62; 3. Schüts, Greif, 29,52.

Kuul (5,44 kg.): 1. Riives 11,77; 2. Tamm 11,43,5; 3. Schüts 11,15.

Poiste B kl. (sünd. 1913. ja 1914. a.):

60 m: 1. Aisenstadt, Makkabi, 7,8; 2. Gluhovski, sama, 8,0; 3. Trubetskoi, Vitjas, 8,1.

Kaugus: 1. Aisenstadt 5,31; 2. Gluhovski 5,25; 3. Ehrmann, Kalev, 5,13.

Oda (600 gr.): 1. Ehrman 33,99; 2. Stark, N. Makkabi, 32,97; 3. Gluhovski 31,32.

Ketas (1,25 kg.): 1. Stark 28,34; 2. Ehrman 26,99; 3. Danzig, Makkabi, 26,02.

Kõrgus: 1. Aisenstadt 1,40; 2. Ehrmann 1,40; 3. Hindrekus 1,35.

Naiste A kl. (sünd. 1911. ja 1912. a.):

100 m: 1. Konopinski, Greif, 13,6; 2. Buras, Makkabi, 14,4; 3. Teder, Noors. mal.

Kaugus: 1. Buras 4,53; 2. Parts ÜENÜTO, 4,43; 3. Konopinski 4,25.

Kõrgus: 1. Parts 1,20; 2. Konopinski; 3. Zitron.

Oda: 1. Buras 23,40; 2. Parts 21,40; 3. Konopinski 20,54.

Ketas (1,25) 1. Konopinski 23,43; 2. Verlin 22,79; 3. Schilling 22,53; kõik Greif.

Kuul (3,66 kg.): 1. Konopinski 9,03; 2. Teder 8,15; 3. Parts 7,91.

Teatejooks 4×100 m, Makkabi naiskond, ajaga 59,4.

Naiste B kl. (sünd. 1913. ja 1914. a.):

60 m: 1. Scheer, Makkabi, 9,0; 2. Redlich, Greif, 9,2; 3. Haitov III, Makkabi, 9,2.

Kaugus: 1. Seisler, Vitjas, 4,43; 2. Scheer, 4,35; 3. Leon, Greif, 4,09.

Ketas: 1. Seisler 20,98; 2. Scheer 19,27; 3. Redlich 17,43.

— Uue Belgia rekordi odaviskes püstitas Gaston Etienne Brüsselis tagajärgjega 58,07 meetrit.